

Argumentari

Fundació Catalunya Empresa Oberta

www.empresaoberta.org

Una ajuda per a entendre la situació de Catalunya en termes de dèficit fiscal, infraestructures i poder de decisió.

Una guia per tenir respostes davant d'afirmacions que neguen fets.

Conceptes

Dèficit fiscal

Diferència entre els impostos que s'aporten i la inversió i despesa pública que es rep.

Infraestructures

Elements i serveis a l'abast dels ciutadans i empreses per tal d'optimitzar el creixement econòmic i social i la generació de riquesa.

Poder de decisió

Ser capaç de decidir significa poder gestionar fonts i aplicacions dels recursos generats al país, podent establir estratègies a curt, mig i llarg termini.

DEFICIT FISCAL. Argument 1.

¿Què passa?

- El dèficit fiscal de Catalunya des del 1986 fins l'any 2001 és de mitjana d'un 7,7% del PIB català. L'any 2001 va arribar al 9,2% del PIB: 11.307 M € i 1.780 € per habitant.
- El major dèficit en regions europees més avançades volta el 4% del seu PIB, tot i tenir un PIB/capita més gran que el de Catalunya.
- A part de la magnitud del dèficit cal considerar la seva durada.

¿Quin efecte té?

- Bàsicament i de forma directa hipoteca el creixement econòmic: causa insuficiència d'infraestructures i perjudica els serveis socials.
- Si des del 1977 s'hagués dedicat a infraestructures i a educació el diferencial entre un 8% i un 4% del PIB, tindriem un PIBxhab un 70% superior (seríem 4ª regió europea vs la 6ª espanyola).

¿Com ens ho expliquen?

- No ho expliquen. No hi ha dades oficials d'inversió i despesa pública territorialitzades per CCAA i liquidades. Hi ha dos mandats del Congrés (98 i 99) que insten a publicar les dades.
- Hi ha confusió metodològica. Hi ha dues metodologies de càlcul i depenent de la que apliquem els resultats varien, p.ex.
 - Si el càlcul es fa emprant la metodologia "el flux del benefici": la Comunitat de Madrid té un dèficit igual o superior a Catalunya.
 - Si el càlcul es fa emprant la metodologia "flux monetari": la Comunitat de Madrid té un dèficit inferior a Catalunya.
- Balança comercial "compensa" el dèficit o afavoreix Catalunya.

Argumentari

- El mètode acceptat a altres Estats és el del "flux monetari": imputa la inversió i la despesa al territori on es fa.
- El mètode del "flux del benefici", aplicat a la major part d'estudis a Espanya, territorialitza la despesa. Es reparteix la inversió i la despesa en base a potencials beneficiaris, p.ex.
 - En el repartiment s'imputa la despesa en equipaments considerats d'estat, com els 22.000 M € del Teatro Real i els salaris dels 400.000 funcionaris que treballen a Madrid, entre CCAA segons el seu PIB.
- En qualsevol cas, cal depurar l'efecte "seu", que a l'Estat espanyol és molt important. A la capital hi tributen moltes empreses, fins al punt que la Comunitat de Madrid aporta el 45% dels impostos tenint un 17% del PIB.
- Segons les primeres dades disponibles de despesa real, en els darrers 7 anys, l'Estat ha invertit un 6,6% a CAT i un 12,2% a MAD (20% sumant serveis centrals i la part d'estranger). L'Estatut del 79 fixa la inversió hauria com a promig entre demografia (16%) i esforç fiscal (22%).
- L'entrada de diners per comerç implica sortida de béns, en canvi fons de solidaritat no impliquen cap contrapartida. Superàvit comercial no compensa dèficit fiscal.

INFRAESTRUCTURES. Argument 2.

¿Què passa?

- La inversió en infraestructures a Catalunya (del 97 al 2003) ha estat un 6,60% de la que ha fet el govern central, segons dades de la Intervenció General de l'Estat. Aquesta inversió no es correspon ni al 15% de la població ni al 18% de PIB que representa Catalunya.
- Entre el 1986 i el 1998 la productivitat de l'economia catalana va créixer a un ritme de l'1,08% molt inferior al de la resta de l'Estat 1,62%.
- Catalunya és la 64a regió econòmica europea en termes de PIB per càpita i la 5a espanyola, segons dades de l'Eurostat.
- Fins a l'agost del 2005, l'Estat només ha licitat obres a Catalunya per valor del 31% de la inversió pressupostada pel 2005.

¿Quin efecte té?

- No invertir en infraestructures és no fer créixer el país. És un dels factors principals de la pèrdua de competitivitat ja que encareix la producció local.
- Les inversions en infraestructures tenen efectes multiplicadors importants per a l'economia catalana. Les infraestructures contribueixen a augmentar la productivitat del capital privat de les empreses i impulsen el creixement.

¿Com ens ho expliquen?

- Mai Catalunya havia tingut tanta inversió i s'ha de tenir en compte que representa només el 6% del territori.
- Barcelona té una tercera pista al Prat i un port en molt bones condicions.

Argumentari

- Cap any, ni durant els jocs olímpics, les inversions públiques de l'Estat a Catalunya no han arribat a la mitjana d'Espanya.
- El dèficit en inversió ha estat continuat en el temps. p. ex: la inversió a Barajas (del 1955 al 2001) ha estat el triple que al Prat. Des del 92 ha empitjorat: la inversió a Madrid, 1% del territori, ha estat 6,5 vegades superior a la de Catalunya.
- El Prat rep el 60% dels passatgers de Madrid i el 30% de les mercaderies, per tant la ratio d' inversió no està relacionada amb els serveis que es donen, a part dels que no es poden prestar per manca de capacitat.
- El port de Barcelona malgrat el seu creixement d'activitat (augment del 184% entre 1991 i 2000) veu limitada la seva ampliació i creixement per la situació de congestió de trànsit viari i la no disponibilitat d'accés ferroviari a mercats europeus. Les inversions previstes al Port en el pla 2000-2007 venen aportades per propis beneficis generats, endeutament, empreses privades i fons europeus. La part d'aportació del Govern central es preveu mínima.
- La inversió de Renfe rodalies ha estat 20 vegades superior a Madrid que a Barcelona.
- Inversió en eixos radials, 1.660 M €. Inversió al corredor mediterrani, 25 M € (essent suma passatgers BCN-VAL igual a la suma de passatgers MAD-VAL i MAD-BCN).
- Des de Catalunya paguem el 42% dels peatges de l'Estat i tenim el 9% de les vies ràpides. En tot cas, és un sistema discriminatori.

¿Què passa?

- No es poden gestionar fonts i destins dels recursos generats al país, podent establir estratègies a curt, mig i llarg termini.
- No es poden implementar estratègies econòmiques diferents de les de l'Estat
- Prohibició d'establir acords amb marc econòmic natural
- Hi ha nous continguts, com el tecnològic, el de les ciències de la vida o el de la immigració, que no es troben regulats a la Constitució.
- Les competències autonòmiques que no es troben prou detallades a l'Estatut'79 han estat retallades per lleis de bases estatals.
- Reticències a traslladar centres de decisió/regulació públics fora de Madrid.

¿Quin efecte té?

- No es disposa d'un Pla Estratègic de país en que s'identifiquin els sectors que hem de liderar.
- Criteris diferents a l'interès econòmic de Catalunya incideixen en la manca de determinades infraestructures de transport i telecomunicacions que són claus pel seu creixement.

¿Com ens ho expliquen?

- No hi pot haver privilegis per a Comunitats autònomes.
- Cal aturar marcs legislatius diferenciats perquè portarien a la desmembració de l'Estat i podria causar ineficiència.

Argumentari

- Impedir els entorns econòmics naturals afecta l'eficiència del conjunt de l'Estat.
- La competència entre Comunitats autònomes pot ser bona per a l'economia del conjunt de l'Estat.
- La planificació estratègica que ha situat a països com Suècia o Finlàndia al capdavant de l'economia de la informació i el coneixement pot ser traslladable a Catalunya.

¿Què passa?

- La societat catalana vol/necessita un tractament fiscal diferent per part de l'Estat Espanyol pel seu creixement econòmic.

¿Quin efecte té?

- 120 diputats del Parlament de Catalunya estan d'acord a canviar el model de finançament bilateralment.

¿Com ens ho expliquen?

- Cal aprovar entre totes les comunitats autònomes un nou marc fiscal a l'Estat espanyol: no es pot deixar via lliure a la voluntat política catalana.

Argumentari

- Les dades mostren que canviar radicalment el model de finançament de l'Estat per reduir el dèficit fiscal català és necessari.
- Les repercussions econòmiques per tot l' Estat poden ser positives.